

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 8 december 2016
(OR. en)

15406/16

SOC 788
EMPL 532
ANTIDISCRIM 82
GENDER 46
JAI 1075
EDUC 424
JEUN 109
FREMP 203
COHOM 161

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	8 december 2016
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	14294/16 SOC 688 EMPL 471 ANTIDISCRIM 67 GENDER 41 JAI 934 EDUC 364 JEUN 97 FREMP 183 COHOM 141
Ärende:	Påskyndande av processen för integrering av romer – Rådets slutsatser (8 december 2016)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om påskyndande av processen för integrering av romer, som antogs av rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) vid dess 3507:e möte den 8 december 2016.

Påskyndande av processen för integrering av romer¹

Rådets slutsatser

EUROPEISKA UNIONENS RÅD ERINRAR OM FÖLJANDE:

1. Jämlikhet är ett av de värden som Europeiska unionen grundar sig på och att bekämpa social utestängning och diskriminering är en av dess särskilda uppgifter.
2. Vid fastställandet och genomförandet av sin politik och verksamhet beaktar unionen de krav som är förknippade med främjandet av hög sysselsättning, garantier för ett fullgott socialt skydd, kampen mot social utestängning samt en hög utbildningsnivå och en hög hälsoskyddsnivå för människor.
3. Rådet har befogenhet att vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Rådet utövade dessa befogenheter vid antagandet av direktiv 2000/43/EG som fastställer en ram för bekämpning av diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung i hela unionen i samband med anställning och utbildning, socialt skydd (inklusive social trygghet samt hälso- och sjukvård), sociala förmåner samt tillgång till, och tillhandahållande av, varor och tjänster, inklusive bostäder.

¹ Termen "romer" används i dessa slutsatser, liksom i andra politiska dokument från Europaparlamentet, Europeiska kommissionen och rådet, som en sammanfattande term som också inbegriper andra folkgrupper med mer eller mindre liknande kulturella kännetecken, såsom sinter, resandefolket, kalé och gens du voyage, oavsett om de är bofasta eller inte.

4. Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna förbjuder all diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. I enlighet med stadgan erkänner och respekterar unionen, i syfte att bekämpa social utestängning och fattigdom, rätten till socialt stöd och till stöd till boendet som, i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis, är avsedda att trygga en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel.
5. Dessa slutsatser bygger på tidigare arbete och politiska åtaganden av Europeiska rådet, rådet, Europaparlamentet och kommissionen och insatser från andra relevanta aktörer, inbegripet de dokument som förtecknas i bilaga I.
6. EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer² fram till 2020 inrättades 2011 när kommissionen antog ett meddelande som fastställde "en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020" och gjorde detta till en prioriterad fråga på EU:s dagordning samt föreslog konkreta åtgärder. Rådet antog därefter slutsatser om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 och kort därefter uppmanade Europeiska rådet till ett snabbt genomförande av slutsatserna.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

7. BEKRÄFTAR EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 där medlemsstaterna har åtagit sig att utveckla, genomföra och övervaka sina respektive nationella strategier för integrering av romer eller integrerade politiska åtgärder inom sina bredare åtgärder för social inkludering i enlighet med en övergripande evidensbaserad strategi,

² I dessa slutsatser avses med termen "strategier" såväl "integrerade politiska åtgärder" som strategier.

8. ERINRAR OM att den romska befolkningens storlek och romernas sociala och ekonomiska situation varierar avsevärt mellan olika medlemsstater och att därför nationella tillvägagångssätt för integrering av romer bör stå i proportion till och anpassas efter de specifika förhållandena och behoven på plats; KONSTATERAR att kraven i EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer bör genomföras i enlighet med medlemsstaternas respektive rättsliga och politiska ramar,
9. ERINRAR OM rådets rekommendation om verkningsfulla åtgärder för integrering av romer som antogs 2013 som stärkte EU-ramen och uppmanade medlemsstaterna att årligen underrätta kommissionen om åtgärder som vidtagits i enlighet med rekommendationen och om framsteg som gjorts i fråga om genomförandet av deras nationella strategier för integrering av romer eller integrerade politiska åtgärder inom deras bredare åtgärder för social inkludering,
10. VÄLKOMNAR kommissionens meddelande från 2016 som utvärderar hur EU-ramen och rådets rekommendation om verkningsfulla åtgärder för integrering av romer har genomförts i medlemsstaterna, och BEKLAGAR det faktum som tydligt framhålls i meddelandet, att trots de åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna endast begränsade framsteg har gjorts när det gäller att främja integreringen av romer, särskilt på lokal nivå; skälen till detta inbegriper otillräckligt samarbete mellan aktörerna, bristande engagemang hos de lokala myndigheterna och ineffektiv användning av tillgängliga medel samt fortsatt diskriminering mot romer,
11. KONSTATERAR att den pågående flyktingkrisen innebär nya utmaningar för medlemsstaterna och skapar behov av en diskussion och nya initiativ på europeisk nivå i fråga om social sammanhållning och social integration i EU; BEKRÄFTAR samtidigt MED EFTERTRYCK det fortsatta behovet av integrerade åtgärder för att förbättra situationen för marginaliserade och missgynnade grupper i Europa, inklusive romer,

12. BEKRÄFTAR ÅTER sitt engagemang för integrationsprocessen för romer, inklusive genomförandet av den EU-ram som inrättades 2011 och kompletterades genom rådets rekommendation från 2013, och sin beslutsamhet att säkerställa att alla politiska och rättsliga instrument och finansieringsinstrument som införts används i full utsträckning för att minska klyftan mellan romer och icke-romer,
13. VÄLKOMNAR resultatet av högnivåevenemanget om romska ungdomars egenmakt som anordnades gemensamt av det slovakiska ordförandeskapet och Europeiska kommissionen, som bekräftade det brådskande behovet av att stärka unga romers egenmakt och aktivt inbegripa dem i politiken för integrering av romer; det ställdes också krav på en större roll för unga romer i utformandet av den allmänna politik som påverkar dem; deltagarna uttryckte sin ambition att stödja romska ungdomar så att de kan bli en drivkraft i integreringen av romer i Europeiska unionen; de upprepade särskilt sitt åtagande att öka det aktiva deltagandet av unga romer i program och åtgärder inriktade på ungdomar.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT

14. påskynda genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer eller integrerade politiska åtgärder som de åtagit sig inom EU-ramen, i enlighet med rådets rekommendation, med särskild uppmärksamhet på jämställdhetsdimensionen samt situationen för unga romer,
15. stärka insatserna för att förbättra den sociala och ekonomiska integreringen av romer, särskilt på lokal nivå,
16. med beaktande av nationell praxis utvärdera effektiviteten av sina nationella strategier för integrering av romer och regelbundet uppdatera dem samt fastställa tydliga åtgärder och mätbara mål och delmål i syfte att skynda på processen för integrering av romer med beaktande av rekommendationerna i dessa slutsatser,

17. genom allmän politik eller riktade åtgärder säkerställa lika tillgång till sysselsättning och utbildning, för att göra det möjligt för romer att förverkliga sin potential på arbetsmarknaden; i synnerhet krävs synergier mellan utbildnings- och sysselsättningspolitiken för att öka flexibiliteten, rörligheten och anställbarheten hos arbetslösa romer; som ett led i denna satsning bör även regionala utvecklingsstrategier bidra till skapande av varaktiga arbetstillfällen i de minst utvecklade regionerna,
18. understödja unga romers anställbarhet genom att, i enlighet med nationell praxis, utveckla program som är utformade för att göra det möjligt för dem att komma in på arbetsmarknaden; främja strategier såsom yrkesutbildning och utbildning på arbetsplatsen, individuell rådgivning, socialt entreprenörskap och program för första arbetslivserfarenhet, samt ökade arbetsmöjligheter inom den offentliga sektorn, särskilt utbildningssystemet, i syfte att förhindra överföring av fattigdom från generation till generation i den romska befolkningen; se till att unga romer på lika villkor som andra kan dra nytta av de åtgärder som vidtas inom ramen för ungdomssysselsättningsinitiativet och ungdomsgarantin,
19. vidta åtgärder för att förstärka romska ungdomars egenmakt genom att främja mekanismer för delaktighet i beslutsfattande i syfte att ge dem konkret inflytande på politikområden som direkt påverkar dem,
20. se till att situationen för unga romer tas upp i allmän ungdomspolitik eller i riktade åtgärder,
21. se till att situationen för romska barn tas upp i den allmänna politiken eller i riktade åtgärder,
22. se till att den specifika situationen för romska kvinnor och flickor tas upp i allmän jämställdhetspolitik eller i riktade åtgärder och inkludera dessa åtgärder i de nationella strategierna för integrering av romer eller integrerade politiska åtgärder,

23. underlätta en proaktiv och deltagandebaserad strategi för integrering genom meningsfull medverkan av berörda aktörer, inklusive romska kvinnor och unga romer, i utformning, genomförande, övervakning, politisk översyn och rapportering av insatser som är inriktade på romer; samla in synpunkter från berörda aktörer, framför allt synpunkter från romer på lokal nivå, om de framsteg som görs i fråga om romers integrering och de utmaningar som kvarstår,
24. ytterligare utveckla lämpliga metoder för insamling av data, övervakning och rapportering som är nödvändiga för att stödja en ändamålsenlig och evidensbaserad politik; metoder för att ta fram data som är uppdelade efter etnisk tillhörighet bör överlåtas åt medlemsstaterna och överensstämman med enskilda medlemsstaters nationella rättsliga rammar och vara i linje med subsidiaritetsprincipen; när det inte är juridiskt möjligt att samla in data som är uppdelade efter etnisk tillhörighet, eller när sådana data är begränsade, kan andra metoder användas för att erhålla alternativa tillförlitliga data; upprätthålla ett stabilt system för övervakning och utvärdering av de nationella strategiernas effektivitet; säkerställa att finansiellt stöd når slutmottagarna och att riktade och/eller allmänna åtgärders inverkan på romer dokumenteras på lämpligt sätt och kan bedömas korrekt,
25. öka ansträngningarna för att undanröja alla former av segregering på utbildningsområdet genom att främja lika tillgång till inkluderande förskola och barnomsorg av hög kvalitet för romska barn; vidta åtgärder för att säkerställa att alla barn till fullo åtnjuter rätten till utbildning; avskaffa segregeringen av romska barn i särskilda skolor eftersom detta utgör en form av social utestängning; tillhandahålla utbildning av hög kvalitet på primär-, sekundär- och högskolenivå för romska barn i ordinarie verksamheter som omfattar alla och kraftfullt främja en framgångsrik övergång för dem från skola till vidareutbildning eller sysselsättning,
26. genom allmän politik eller riktade åtgärder säkerställa lika tillgång för romer till allmänna hälso- och sjukvårdstjänster inom primärvården och den specialiserade vården; om så behövs, säkerställa finansiering av program för hälso- och sjukvårdsrådgivning för romer; öka tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster inklusive genom att höja medvetenheten om hälso- och sjukvård och förbättra tillgången till vaccination och förebyggande hälsovård bland den romska befolkningen,

27. förhindra ytterligare ogrundade avhysningar av romer genom att säkerställa att avhysningar alltid sker i full överensstämmelse med unionens lagstiftning och nationell lagstiftning och i enlighet med internationella instrument för mänskliga rättigheter, i synnerhet Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna; säkerställa att de berörda personerna varskos i rimlig tid och får adekvat information och att tillfredsställande alternativt boende erbjuds avhysta familjer, i enlighet med nationell lagstiftning,
28. erkänna den diskriminering och rasism som drabbar romer och mot denna bakgrund vidta åtgärder på nationell och lokal nivå för att genomföra och verkställa rättsliga garantier mot diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, hatbrott och hatpropaganda i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 21, och rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen; bekämpa alla former av rasism mot romer, ibland kallat antiziganism, eftersom det är en grundorsak till den sociala utestängningen och diskrimineringen av romer,
29. motverka fördomar mot romer genom insatser för ökad medvetenhet och informationsåtgärder riktade till befolkningen i stort, t.ex. genom att främja en positiv bild av romer, eller genom att främja romsk kultur, det romska språket eller romsk historia, genom läroplaner, medierna, utbildningsprogram eller forskning,
30. öka sina ansträngningar för att säkerställa en god tillämpning i praktiken av direktivet om likabehandling oavsett ras (2000/43/EG), bland annat genom att säkerställa att deras nationella, regionala och lokala administrativa författningar inte är diskriminerande och inte leder till en praxis som innebär segregering,
31. med beaktande av Europaparlamentets resolution 2015/2615 erkänna och hedra minnet av offren för folkmordet på romer under andra världskriget, i enlighet med nationell praxis,
32. stärka de nationella kontaktpunkterna för romer genom att säkerställa att de har de resurser som krävs och lämpliga arbetsförhållanden samt genom att ge dem ett lämpligt mandat att utföra sina samordningsuppgifter.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT

33. genomföra en halvtidsutvärdering av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 och att föreslå en strategi för tiden efter 2020 för integrering av romer och att i denna inkludera ett förslag till översyn av rådets rekommendation,
34. undersöka metoder för att säkerställa att den outnyttjade potentialen hos unga arbetslösa romer utnyttjas genom en sysselsättningspolitik som fokuserar på ungdomar,
35. fortsätta att ge stöd, vägledning och finansiering till nationella, regionala och lokala myndigheter, det romska civilsamhället och andra relevanta aktörer som aktivt verkar för integrering av romer, särskilt lokala aktörer som arbetar direkt med den romska befolkningen och stödja deras kapacitetsuppbyggnad för att främja ett aktivt engagemang av dem,
36. främja dialog, samarbete och utbyte av verkningsfulla metoder mellan aktörerna, inbegripet genom de nationella plattformarna för romer och EU-plattformen för romers integrering.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR KOMMISSIONEN OCH

MEDLEMSSTATERNA att i nära samarbete och i enlighet med sina respektive befogenheter

37. främja romers, särskilt romska ungdomars, egenmakt, aktiva medverkan och nödvändiga deltagande på alla nivåer vid utarbetande av politik, beslutsfattande och genomförande av politiken, med särskild inriktning på sysselsättningsmöjligheter samt utbildning,
38. säkerställa att politiken för integrering av romer blir en integrerad del av samtliga relevanta politikområden, bland annat inom ramen för Europa 2020-strategin,

39. säkerställa att alla tillgängliga resurser – inklusive nationella medel och de europeiska struktur- och investeringsfonderna – används effektivt och på ett integrerat och kompletterande sätt; dessutom underlätta tillgången till medel för främjande av social inkludering av marginaliserade grupper inbegripet romer och att öka utnyttjandegraden av EU-medel i de länder som har största romsk befolkning och i linje med de prioriteringar som fastställts i de nationella strategierna för integrering av romer,
40. använda tillgängliga undersökningar och analyser framtagna av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter för att införa resultatorienterad övervakning och rapporteringsindikatorer för att hjälpa alla berörda myndigheter att säkerställa transparent, ansvarsfull och effektiv användning av offentliga medel som är avsatta för integrering av romer,
41. fortsätta samarbetet om integrering av romer med internationella organisationer och organ såsom Europarådet,
42. fortsätta att använda befintliga verktyg och mekanismer på EU-nivå, såsom nätverket av nationella kontaktpunkter för romer, EU-plattformen för romers integrering, utbyte av bästa praxis och det rapporteringssystem som inrättats i samband med EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020; utvärdera och vid behov förbättra dessa verktyg i enlighet med nationella förhållanden, i syfte att genomföra den nationella politiken på ett verkningsfullt sätt.

Referensdokument**Europeiska rådet:**

- Slutsatser från Europeiska rådet (23–24 juni 2011), EUCO 23/1/11 REV 1, s 13.

Rådet:

- Rådets slutsatser om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020. EUT C 258, 2.9.2011, s. 6.
- Rådets rekommendation om verkningsfulla åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna. EUT C 378, 24.12.2013, s. 1.

Kommissionen:

- Meddelande om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020. 8727/11.
- Europeiska kommissionen – Uttalande. Minnesdagen för förintelsen av romer. Uttalande från förste vice ordförande Frans Timmermans och kommissionsledamot Věra Jourová.
http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en
- Meddelande om samråd om en europeisk pelare för sociala rättigheter. 7276/16.
- Meddelande om utvärdering av hur EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer och rådets rekommendation om verkningsfulla åtgärder för integrering av romer har genomförts i medlemsstaterna. 10800/16 + ADD 1.

Europaparlamentet:

- Betänkande om en "EU-strategi för integrering av romer". A7-0043/2011.
- Yttrande om könsaspekter på EU-ramen för nationella strategier för inkludering [*sic.*] av romer. 2013/2066(INI). A7-0349/2013.
- Resolution av den 15 april 2015 om romernas internationella dag – antiziganism i Europa och EU:s erkännande av minnesdagen för folkmordet på romer under andra världskriget. P8_TA(2015)0095.

Övrigt:

- Rapport från Europeiska jämställdhetsinstitutet med titeln *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU: Review of the implementation of Area A: Women and Poverty of the Beijing Platform for Action* (12132/16 ADD 1).